

LE TOURISTE BULGARE. — DER BULGARISCHE TOURIST.

СПИСАНИЕ ЗА ТУРИЗЪМЪ И ПРИРОДООПИСАНИЕ.

Редакторъ : С. Д. СКРИНСКИ.

Излиза мѣсечно (освѣтъ юлий и августъ). Струва за нечленове годишно 2 лева.
Въ странство 2-50 франка.

Всичко се изпраща : София, „Българско Туристско Дружество“

Год. VIII.

София, апрѣль 1909 г.

Брой 4.

Излетни сигнали.

Тржбата (рогътъ), що носятъ туристскитѣ дружини по излети, върши своето назначение само тогава, когато има свой езикъ и той се разбира отъ излетницитѣ. Нѣма нужда да бжде тржбата съ богата рѣчь; ала необходимо е да си има нѣколко думи, съ които ясно да движи дружината напредъ и назадъ, надѣсно и налѣво, да я събира, кога е прѣсната, да я спира и подкарва спроти случая, да зове помощъ на нуждаещия. Нашитѣ опити по излети сж показвали вече, какъ не стига да има туристската тржба само звученъ гласъ, но безусловно трѣбва да притежава и кратъкъ изразителенъ езикъ. Тоя езикъ може да ѝ се създаде и наложи възъ основа на трайнитѣ (дълги) и усѣчени (кжси) гласове (свирения), за каквито е тя едничко способна.

Сигнали съ тржбата дага само главатарътъ на излета и никой другъ. Прѣди всѣкой специаленъ сигналъ се тржи всѣкога единъ общъ, съ който се обръща вниманието на излетницитѣ. А тия, които се подчиняватъ на сигнала, изпълняватъ го винаги по отношение къмъ онова мѣсто, отдѣто се той чуе.

Наредени сж и приети за общо ръководство слѣднитѣ излетни знакове:*)

Чертата (—) означава траенъ (дълъгъ) гласъ на тржбата, а джгата (∩) — усѣченъ (късъ) гласъ. При който знакъ стои многоточие, той е многократенъ (сирѣчь свири се повтаряно едно слѣдъ друго два и повече пѣти); инакъ е еднократенъ.

I. *Внимание*: — | (кличка: „чуѣ!“).

Това е общъ знакъ, прѣдвѣстникъ на всѣкой отъ долнитѣ специални.

II. *Сборъ* (или *тревога*): — — — — | ... (кличка: „сбѣ-рѣй-тѣ-сѣ!“).

Тоя знакъ събира излетниците—дѣто и да сж и въ каквото положение и да сж — на едно прѣдварително уречено мѣсто, или пѣкъ въ всички други случаи около главатаря.

III. *Тръгване* (или *напрѣдъ*): — — ∩ — | ... (кличка: „хв-дѣмъ друж но!“).

Свири се за походъ подиръ главатаря, или ижкъ за движение въ сжщата посока.

IV. *Спиране*: ∩ — | ... (кличка: „по-стѣй!“).

Тое знакъ за прѣкъсване похода било зарадъ почивка, или зарадъ нѣкакво изпитване на пѣтя, зарадъ съвѣтъ и др.

V. *Сгрѣшенъ пѣтъ* (или *назадъ*): ∩ ∩ ∩ ∩ | ... (кличка: „не тукъ, не тукъ!“).

По тоя знакъ се поема обратно движение, при което излетниците, шо сж излѣзли напрѣдъ отъ главатаря, се връщатъ къмъ него, а ония, които сж останали назадъ, се спиратъ до новъ сигналъ.

VI. *Надѣсно*: ∩ ∩ — — | ... (кличка: „све-ти дѣ-ше!“).

Кличката на тоя знакъ е взета отъ молитвата „во имя отца“, отъ която думитѣ „святаго духа“ се изговарятъ, кога се положатъ тритѣ прѣста възъ дѣсното рамо. Дава се знакътъ, когато трѣбва да се отбиватъ къмъ дѣсна ржка ония излетници, които сж излѣзли прѣдъ главатаря, или пѣкъ ония, които сж още надиръ отъ него, а не могатъ да видятъ отклоненото вече надѣсно движение на прѣднитѣ.

VII. *Налѣво*: — ∩ | ... (кличка: „ѧ-минъ!“).

Кличката е сжщо тѣй взета отъ „во имя отца“, когато възъ лѣвото рамо се полагатъ тритѣ прѣста и се изговаря „а минъ“. Дава се знакътъ „налѣво“ при сжщитѣ условия, както и „надѣсно“, но за отбиване къмъ лѣва ржка.

VIII. *Аптека* (или *помощъ*): — ∩ ∩ | ... (кличка: „бѧл-са-ма!“).

Съ тоя знакъ се зове оня, у когото е аптечната чанта, за да се помогне на нѣкой излетникъ; а сжщо така се свиква и цѣлата дружина за помощъ при разни други случаи.

*) Сжщитѣ знакове сж печатани въ год. II (бр. 6) на „Бѣл. туристъ“.

Д-ръ М. П.

Щ у р н я.

Сапаревска-Баня — Еди-гьоль — Самоковъ — Палакарията —
Крапецъ — София.

Рано сутринта, въ 8 часа, на 13. юлий 1906 г., слѣдъ като си пригодиохъ барометъра да показва височина 540 метра, при ясно и тихо врѣме, 8 души млади хора (между които, за жалость, азъ бѣхъ най-стария или поне най-побѣлѣлия, вѣроятно, вслѣдствие слабото ми познанство съ Д. К. П. Ц.) се намърдахме въ трена и, доста благоразположени, потеглихме за Радомиренбургъ. Въ трена, добръ натжпкани, както е обикновено по тази линия, се срѣзнахме и съ единъ естественикъ — професоръ, който водѣше свои студенти по високо-научна екскурзия къмъ Брѣзникъ — Трънь. Този прфесоръ е голѣмъ подигравачъ : обърна ни дяволито вниманието на дебелия пластъ прахъ върху туристскитѣ си обуца, който билъ се налѣпилъ още въ тракийската равнина и не благоволилъ да слѣзе отъ тѣхъ даже въ София, и като ни хвърли самодоволно една отровна стрѣлка въ формата на епитета *Sontagsjäger*, замина си благополучно съ файгонъ отъ спирката Батановци нататъкъ. Да му даде Богъ „срѣкянь путь“, дай Боже да открие и коститѣ на Крали Марка, зеръ той все прѣдпотопни кости открива, или поне — паницата му, съ която е пилъ руйно вино (защото сигурно прочутитѣ трънски грънчари трѣбва да сж му я правили), но стрѣлката, дѣто ни бодна, хичъ да му не е халалъ. Азъ се заклѣхъ да му отмѣстя, като се прѣдамъ на строго научни изслѣдвания; послѣдующето, вѣрвамъ, всѣкиго ще убѣди, че си устояхъ на думата! — Но най-напрѣдъ да ви запозная съ дружината. Тя, трѣбва да обадя съ врѣме още, не бѣ лишена отъ най-важния елементъ на Балканския полуостровъ : имяхме си 2-ма потомци на Кирила и Методия, единтъ и сега миренъ ратникъ за свободата, православенъ по вѣра, попъ — по образование, арамбашия — по физиономия; другиятъ — благородникъ по физиономия, но страшенъ арамия по минало. Измиталъ е една година турскитѣ зандани. Тѣхното присѣствие между насъ вселяваше донѣкъдѣ утѣха; щѣха сигуръ да ни запазятъ въ случай на опасность, освѣнъ ако бѣха агенти на вжтрѣшната, прѣдставлявана отъ С-ски.

Съ насъ е и единъ мжжъ на науката, едничкиятъ, който имаше изгледъ на наученъ туристъ; той дяволито вѣртѣше работата тѣй, че ние всички играехме по неговата гайда — отивахме тамъ, дѣто за него бѣ интересно. Всички останали изглеждахме съ чорапитѣ надъ крачулитѣ, съ деликатнитѣ шевро чипички асж на *Sontagsjäger*. Сега чакъ ми дойде на ума, че она човѣкъ си имаше право да ни го метне въ очитѣ.

Между насъ бѣше и единъ цѣлъ парижки (въ Ст.-Загора ро-денъ) буржуа, който още отъ София нарочно си изкълчи крака, за

да има право, на законно основание, да не слиза ни отъ кола, ни отъ конь и изъ щѣлия пѣтъ да ни навира въ очитѣ голѣмитѣ жертви, които е направилъ, като е тръгналъ съ насъ даже съ изкъдченъ кракъ! — Останалитѣ бѣха все добрѣ възпитани момчета, накъдѣто имъ кажешъ, нататѣкъ вървятъ: стой! — стой; хайде! — хайде; просто раскошѣ! Съ такава компания и свѣта обикалвашъ.

И тъй, весело потеглихме ние съ трена отъ София, азъ започнахъ още отъ гарата моитѣ научни наблюдения. Не се учихъ на млади години да плета стиховци, а то бихъ ви изненадалъ съ нѣкоя сърдцераздирателна прощавка съ София. Въ Владая моятъ барометъръ показваше, въ 9 часа, 689 барометрическо налѣгане и 810 метра височина, когато на таблицата при гарата височината бѣ отбѣлъзана 853 метра — грѣшка, както виждате, не голѣма — само 43 метра! Врѣмето си бѣше все тъй ясно и никакъвъ вѣтрѣцъ не полѣхваше. Скоро слѣдъ прѣвалянето на Витоша почнахме да се надбързваме съ Струма, която постоянно шпионира отъ Черни-врѣжъ, що става въ София, и отива всичко да обажда на турцитѣ въ Македония, та загова, види се, ни една чета не остана непосредствена отъ послѣднитѣ! Пернишкитѣ мини отдалечъ се димятъ, отдѣсно, въ склоноветѣ на Люлинъ, красиво се е гушнало посрѣдъ хубава горичка селцето Драгичево, отлѣво е прѣснатото на колиби изъ подножието на Витоша — Мърчаево; вижда се въ лѣво далечъ прѣдъ насъ и историческиятъ, вѣроятно, Кралевъ-долъ. Промѣкваме се между Църква и Мошино, оставяме въ лѣво Калкасъ съ старинната си църквица — манастиръ св. Петка и стигаме въ 9 $\frac{1}{2}$ часа въ Перникъ, при 701 бар. налѣгане и 669 метра височина. Прѣдъ насъ е скромниятъ сега на видъ, но славенъ въ историята, Перинъ-градъ, храбро защищаванъ отъ славния Кракра войвода прѣзъ врѣме на Охридското царство. Промѣкваме се съ шумъ и екотъ между отвѣсни, тѣ скали на Перина и Голото бърдо и излизаме въ Батановската тѣсна долинка; тукъ минахме край воденица — тенеке *) и слѣдъ нѣколко кривуличения, успоредно съ Струма, въ 10 $\frac{1}{2}$ часа стигнахме въ славния Радомиренбургъ съ още по-славния водопадъ, който прѣсѣхва лѣтъ, а и зимно врѣме има вода, колко една птица да окже. Височината при гарата е 640 м.

Ученитъ хора нѣматъ врѣме за губене! Скоро пазарихме файтони по 28 лева едина; разположихме се богато по 4-ма въ фай-

*) Нѣщо прѣди 10 години ходихъ съ единъ другаръ до Перникъ и оттамъ пѣши се залятихме и за Радомиръ. При Бѣла вода срѣщнахме единъ старецъ, почерпихме го съ цигарка и го хитро паразитнахме за околноститѣ. Слѣдъ като удовлетвори той охотно нашето любопитство запита ни най-послѣ твърдѣ важно: „А знаете ли, какъ се казва оная яния тамъ насрѣща?“ — „Не“, отговорихме. — „Това е воденицата „Тенеке“ и поясни веднага, че се наричала така, защото е покрита съ тенеке! А нашитѣ въ София се чудятъ, какъ да наричатъ разнитѣ махали; тъй напр., махалата въ Куру-Багларъ най-естествено е да се нарича махала „тенеке“, понеже болшинството дворища сж заградени съ газени тенекии, и, подиръ, комуто сж окачили нѣкое тенеке, все нататѣкъ гърсч душевно спокойствие. Струва ми се — нататѣкъ сж палатитѣ и на онзи чиновникъ, комуто прикачиха тенекеето, защото бѣ ограбилъ банката. Колко още ще намѣрятъ нататѣкъ утѣха!

тонъ и веднага потеглихме направо за Сапаревската-бана. Понеже файтонитѣ бѣха специално за аристократи пригодени, сир. бѣха тѣсни, то особено добръ се разположиха насрѣщнитѣ; азъ имъ постоянно завиждахъ! Често ги канѣхъ да се смѣнимъ и, когато единъ пжтъ ми уйдисаха на ума, то намѣрихъ за по-удобно да седна при файтонджията, дѣто пжкъ ставаше нужда да ме привѣржатъ, за да не би, сигурно отъ въодушевение, да отхвъркна отъ капрата. Буржуата, благодарение на изкълчения кракъ, за голѣмо негово съжаление, си остана докрай на заетото на чело мѣсто.

Тѣй благоразположени отсѣкохме югоизточния край на града, видѣхме, а конетѣ и съ душицата си изпитаха, културното постигане на площада съ рѣчни камъни и продължихме пжтя си къмъ ю-изтокъ посрѣдъ ниви. Оставихме отдѣсно селото Върба, голия уединенъ връхъ Огоя (783 метра надъ морето) и се запрѣваряхме съ Голото бърдо — отлѣво.

Отдѣсно се разстила неголѣмото Радомирско поле, напоявано отъ мързеливата и кална р. Блато, наричана така сигурно, защото въ дѣйствителностъ тя се състои отъ редица блата, твърдѣ удобни за биволи. Далечъ прѣзъ полето къмъ югъ, въ сѣверното подножие на Гологлавския ридъ, който загражда полето откъмъ югъ, китно, посрѣдъ зеленина, се мждрятъ хубавитѣ села: Изворъ, Житуша, Жедна, Касилжкъ, Кондофрей, Чуковецъ и Муси-бегово; приятна гледка прѣдставятъ и двѣтѣ Раковици (горна и долна), разположени недалечъ отъ пжтя, на дѣсно, при западного подножие на уединения ридъ Острица, върху единъ притокъ на р. Блато. На върха на този ридъ се бѣлѣе манастиря св. Димитръ. — Селото Изворъ възбужда тжжни спомени въ душата отъ безславната битка на Михаила Шишмана съ сръбския кралъ Стефанъ Уроша, въ 1330 година, при Велбуждъ. Тукъ, въ Изворъ, посрѣщнали българскитѣ болѣри побѣдителя и му прѣдали ключоветѣ на царството. Селата Касилжкъ и Кондофрей ме шиканиратъ съ своитѣ чудновати, като че ли не български, имена, а Чуковецъ ми спомня неговитѣ нескончаеми процеси съ Бобовдолчене за нишожна мера по върховетѣ на Гологлавския ридъ, която мера е позлатена нѣколко пжти отъ двѣтѣ, съ български инатъ обхванати, села, изкусно експлоатирани отъ недобросѣвѣстни адвокати и неразумни сждии. Въ тия селца има чудно красива и здрава моминска челядь. Надъ Чуковецъ на гиздаво мѣстоположение има черквица съ образи на светци, чиито бради достигатъ до земята, и образъ на дявола, който се погани въ паницата на вражачкитѣ; съ тази нечистотия запойватъ послѣднитѣ урочасалитѣ, уплашенитѣ, омагьосанитѣ и пр. . . . sancta simplicitas!!*)

*) Прѣзъ ноемврий 1898 г. двама приятели, адвокати на Чуковчане за тази мера, поканиха менъ и единъ сждия да ги придружимъ до това село; тѣ отиваха да правятъ огледъ на спорната мера. Врѣмето бѣ чудесно и ние съ удоволствие ги придружихме. Въ Радомиръ ни посрѣшнаха селянитѣ и ни прѣдложиха своитѣ коне. Качихме се и весело, съ надбързване, прѣбродихме въ ю.-и. посока полето; прѣгазихме мързеливата р. Блато, въ която благодушно се изтѣгаха биволи и се чудѣха на ума на своитѣ гос-

Въ 12 часа стигнахме на Друганскитѣ ханчета. Самото село е прѣснато въ лѣво отъ пѣтя по послѣднитѣ — източнитѣ склонове на Голото бърдо. Тукъ чудесно се наобѣдвахме: яхния съ бобъ — съ вкусъ, какъвто не можете си намисли, сокътъ бѣше въззеленъ, което ме накара да погледна въ кухнята къмъ тенжерата, въ която бѣ готвенъ; тя бѣ, впрочемъ, почти и отвѣтрѣ почернѣла като отвънъ. Затуй прѣдпочетохъ да си доямъ съ двѣ яйчица. Разхладохме се съ кисело винце.

Ползувамъ се отъ случая да посвѣтвамъ другаритѣ туристи, да не си носятъ нищо за ядене, кога се шуратъ изъ майка България. Както виждатъ — всичко се намира!

На 50 крачки отъ ханчетата, въ лѣво отъ пѣтя, се намира стара черквица въ развалини, явно сръднєвѣкова постройка, каквито се срѣщатъ на всѣка крачка изъ тия мѣста; край самата черквица тече бара, която на нѣколко крачки по-отгорѣ извира изъ цѣла редица търсища, въ които селянитѣ си топятъ грѣсти. Това сж извори-

подари: да ни отстъпятъ конетѣ си, а тѣ сами лѣшъ да подтичватъ подирѣ ни и то за Богъ да прости!

Стигнахме рано-рано. За нашъ касметъ сжщата вечеръ младо, дѣте още, чуковчанче довеждаше яка, стройна, здрава, бѣла-червена като ябълка невѣста отъ с. Касилжкъ. Цѣлото село посрѣща и ние барабаръ съ него. Момък-конникъ съ хоржгва въ ржцѣ (съ варакосана ябълка на върха ѝ) прѣд-вождаше. Пинтата сновѣше отъ конникъ на конникъ; гърмежи, пѣсни, викове до Бога! Момата, забулена, права, заобиколена отъ дружки, се вози въ кола, около която момцитѣ-конници постоянно прѣлитатъ съ надвиквания.

Вечеръта сме на свадба. Около скромна софра всички сж наредени, на чело съ якъ, червендалестъ свекъръ. Даватъ ни почетно мѣсто до свекъра. Невѣстата редомъ ржка цѣлува; пузнахме кой левъ, кой два — необикновень даръ за селата! скоро и намъ даръ . . . пешкирче отъ 20—30 стот. и пакъ ржкоцѣлуване! Скоро гайда запишѣ, почна се нѣщо като ржченица, невѣста и свекъръ се надиграватъ, та кжщата се търси, а момчето свѣнливо прислужва на гоститѣ.

Слѣдъ свадбата насъ ни чакаше царска вечеря, давана отъ селото въ честь на своитѣ нови агл-обирачи. Ядемъ, приемъ, а горкитѣ селяни отстрани слюнвитѣ си прѣгльшатъ; при насъ седи само кмета и помощника.

Сутринтъа ние върху коне, селянитѣ пѣшъ, възлѣзохме на рида за огледъ на спорната мера. Дребна работа, голѣмъ масрафъ!! Сочиха граници, клеха се, вѣриха; адвокатитѣ увѣряватъ, че непрѣменно ще спечелятъ. Азъ разпитахъ единъ селянинъ насамъ по-подробничко и видѣхъ, съ неадвокатския си умъ, че всичко е вѣтъръ. Каквито мотиви иматъ Чуковчане, сжшитѣ сигурно иматъ и Бобовдолчане. А озлоблението е голѣмо между селата; слава Богу, че Бобовдолчане не знаеха за нашия огледъ, а то кисель щѣше да ни излѣзе.

Съ единъ отъ селянитѣ азъ прѣскочихъ самичккъ и до каменовъгленато мина: една обикновена галерия, експлоатирана по най-първобитенъ на чинъ. — Сжщия селянинъ слѣдъ нѣкоя година го видѣхъ да продава халва срѣщу старата поща. Вѣроятно печалбитѣ отъ процеса по тази мера сж го довели до този халъ! Дано да е само той!

Нека е позволено да напомнимъ тукъ на нашитѣ държавници, че е крайно врѣме да турятъ по-скоро край на тия междуселски спорове и избавятъ населението отъ ужаснитѣ адвокатски експлоатации. Нѣколко висши магистрати, безъ участие на адвокати, биха могли въ нѣколко години да разрѣшатъ веднажъ за винаги, и много по-справедливо, всички тия спорове за мери.

тѣ на единъ малъкъ притокъ на Блато. Въ Друганъ (ханищата) моятъ барометъръ показваше 710 метра височина.

Скоро слѣдъ излизането ни отъ тѣзи ханчета нашиятъ пжтъ образува една вила, единътъ рогъ на която сочи къмъ Самоковско прѣзъ Верила, къмъ с.-изтокъ, а другиятъ продължава къмъ Дупница; на сщото мѣсто излиза и Крапецкия пжтъ, който иде откъмъ Владая за Дупница прѣзъ сѣдловината между Голо-бърдо и Верила. Отъ тукъ нашиятъ пжтъ взема право южно направление. Оставихме Голото-бърдо задъ себе си и налѣво отъ насъ се издигатъ вече склоновеѣ на съединителната лента между Рила и Витоша — Верила планина.

Пжтътъ за Самоковъ скоро свива къмъ с.-изтокъ, по коритото на р. Добри-долъ, прѣвляя Верила прѣзъ прохода на Бука-Прѣслапа (1088 м.) и се спуска въ продълговатото Самоковско поле.

Нашиятъ фйтони свиватъ къмъ югъ и минаватъ прѣзъ хубави зелени ливадки, обилно напоявани отъ всевъзможни барички и наичени наоколо съ хубави зелени дрѣвчета — мѣстность наричана Градинитѣ, принадлежаща на Долна-Диканя; послѣдното село е залостено въ жгѣла на горѣказаната шосейна вила Прѣбродихме нѣколко ржави, всичкитѣ идещи отъ Верила. Тѣ се сливатъ подъ Градинитѣ и се изливатъ по-нататкъ къмъ ю-западъ въ Блато. По тѣзи барички сж наредени многобройни воденици, повечето принадлежащи на Горно-Диканчане. Тамъ, дѣто тѣзи барички се прѣсичатъ отъ шосето, сж наредени Диканскитѣ ханчета, които възбудиха въ менъ живи юношески спомени от-прѣди 25 години, когато, като ученици отъ 5. и 4-ия класъ, десетина на брой (това бѣ прѣзъ 1881 год.), се запжтихме пѣшъ за Рилския манастиръ прѣзъ Радомиръ и Дупница. Тукъ именно прѣспяхме 2-рата нощъ отъ трѣгването си съ крака вирнати нагорѣ отъ умора и болки. Тогазъ имаше само едно ханче, а сега сж нѣколко. Тозъ пжтъ обаче нашиятъ фйтонджии не направиха честь на тия ханчета, прѣфучаха край тѣхъ и се спрѣха чакъ на Кърновското ханче: твърдѣ мизерно, мръсно и негостоприемно нито отвжтрѣ, нито отвънъ; нѣмаше почти никаква сѣнчица, водата мжтна и топла. Барометърътъ показваше, въ 2¹/₂ ч. слѣдъ пладне, 702 налѣгане и 690 м. надъ морското равнище; врѣмето слабо се заоблачи и слабъ вѣтрець се показа. Самото селце е скрито задъ единъ ридъ, надѣсно отъ пжтя, и не се вижда, но затова пѣкъ малко по къмъ западъ, по с.-източнитѣ склонове на Куртодиновския ридъ, който е като продължение на Гологлавския, красиво е разположенъ еврейския Лиячовски чифликъ, управляванъ и пазенъ отъ единъ чупетльовець. Нѣколкото кжщички въ него сж обградени съ ситна горичка, прошарена съ хубави ливадки и ниви. — Отъ това ханче ясно се вижда, какъ пратеникътъ на величава Рила — Верила скромно се пскланя прѣдъ надута Витоша и ѣ протѣга ржка, за да не бжде пуснатата никога вече.

Скоро прѣввалихме вододѣлната височина между коритата на р. Блато и Джерманъ. Тукъ по самата височинка настигнахме нѣколко кучовласи съ коне, отиващи за Дупница.

Като съобразителни хора ние още изъ пхтя побързахме да се осигуримъ; влѣзохме въ пазарлъкъ на коне за изъ Рила. Единъ отъ куцовласитѣ се пошегува и започна съ насъ пазарлъкъ; наскочахме около него, бре бива, бре не бива, вура, кома, спазарихме се по 2 лева на конь на день, сир. толкозъ, колкото си поиска отначало. Сега да даде капара! Човѣкътъ мислѣше, че е на шега, пкъъ то наистина излѣзе! Разбира се, като тежки търговци, той намъ трѣбваше да даде капаръ. Озадачи се май съ човѣкъ, почна да крѣшка, да апелира на честна дума; но като му скочи и арабашията изъ нашия фйтонъ и повелително му извика да даде 2 лева, сиромаштъ треперешкомъ брѣкна въ кисията си и даде искания капаръ. Зеръ, заблѣжете, всичко туй ставаше тѣкмо на онова мѣсто, дѣто се прослави единъ македонски „великъ патриотъ“ заедно съ 10-тината храбри момчета, които храбро нападнаха изъ засада „прѣдатель“ войвода, за да го унищожатъ. А този войвода имаше голѣмъ грѣхъ: бѣ си позволилъ на нѣколко пхти да минава съ юначни момци въ Македония и въ юнашки сражения да затъмни славата имъ. Както виждате, на лично мѣсто упазарихме конетѣ си. Сиромаштъ влахъ, колко ли се е крѣстилъ и благославялъ, че се е отървалъ отъ тѣзи нови коцкари само съ два лева.

На всѣки случай, радостни, че си уздравихме работата, весело се нахвърлихме пакъ въ фйтонитѣ и съ буйни пѣсни полетѣхме надолу. Азъ тѣкмо на това мѣсто изпитвахъ удоволствието да седя редомъ съ фйтонджията. Държехъ се съ двѣ ржцѣ о чуловетѣ, за да не отхвъркна при нѣкое подскачане на фйтона. Шосето, както е обикновено у насъ, бѣ образцово... пълно съ трапича!

Наднесохме се надъ коритото на р. Тополница. Тя черпи водитѣ си отъ Верилиния връхъ Брусюветѣ (1378 м.), при махалата Ялебековица, и се запхтва къмъ западъ, като си пробива пхтъ между два гребена, които излизатъ отъ Верила по шщата посока. Скоро, слѣдъ като напои и крѣстника си — селото Тополница, тя доближава Дупнишкото шосе и трѣгва успоредно съ него къмъ югъ.

Тѣкмо на това мѣсто е и Дяковското ханче, оградено съ хубави сливови градини и тикнато въ доста приятно мѣстоположение. Надъ него тукъ-тамъ по рида се виждатъ кжщички отъ с. Дяково. При ханчето има 600 метра височина. Стигнахме въ 3 ¹/₂ ч. сл. пладне. Слѣдъ малка почивка полетѣхме нататкъ, низъ Тополница, която бѣше много ожеднѣла този пхтъ вслѣдствие продължителната суша; бѣлитѣ камъни изъ коритото ѝ все повече се ширѣха, колкото се доближавахме до устието ѝ.

Близу сме до коритото на р. Джерманъ. Унесени отъ величавата гледка на Рила, ние не обрѣщаме внимание на радостнитѣ колкочения и бѣбрения на хубава Тополница. Зла майка Верила издигнала между нея и либето ѝ, р. Жубренъ, високия ридъ „Бѣлъ-камъкъ“ (966 м. високъ), който завистливо ги слѣди и не имъ позволява да се срѣщнатъ. Успоредно (едната край сѣвернитѣ му склонове, другата край южнитѣ) го дебнатъ. Юначенъ Жубренъ изсмуква всичкитѣ му

води въ видъ на малки дѣсни приточета; хитра Тополница ни капка отъ него не взема; тя прибира водитѣ на сѣверния ридъ „Градище“ (1350 м) и само бърза да изпрѣвари. Завистникътъ-раздѣлникъ най-послѣ е омаломощенъ, спира, а хубава Тополка бърже свива къмъ югъ и подъ носа му се хвърля въ обятията на либе Жубренъ и, тѣй пригърнати, слѣдъ още 100-тина крачки пжтъ, се хвърлятъ въ старославна Джерма.

Шосето за Дупница прѣсича Джерманъ надъ самото устие на Жубрена. Въ лѣво отъ шосето надъ самото мѣсто, дѣто се срѣщатъ двѣтѣ рѣки, се готви нѣщо като къшкъ съ градинка, вѣроятно за лѣтна разходка на Дупничани.

Отъ тукъ се вижда само гърба на Дупница; скоро и ние ѝ обърнахме грѣбъ, като завихме къмъ с.-западнитѣ поли на Рила. Ние оставихме старото шосе, което върви по коритото на самия Джерманъ, далечъ отъ всички села въ долината на рѣкитѣ Джерманъ и Жубренъ.

Джерма е старославна, но много пакостлива съ своитѣ наводнения и каменливи насипи, затова край нея нѣма ни едно село. Селата сж разположени у политѣ на Рила и край Жубренъ, който се плъзга по с.-западния край на Джерманската долинка, а Джерманъ я прорѣзва прѣзъ семата срѣда. Шосето край Джерманъ, както се вижда, ще бжде запуснено и замѣнено съ току-що строящето се край политѣ на Рила, което ще минава прѣзъ китнитѣ селца, наредени тукъ върху притоцитѣ на Джерманъ: *Самораново* на р. Отовица, *Ръсилово* и *Овчарци* край р. Овчарица, с. Горна-Баня на р. Валявица, идеща отъ извори въ мѣстността Паничище, и *Гюргево* (Мацакурово) — на самата Джерманъ, току при излизането ѝ изъ Рила. По натагъкъ шосето ще мине прѣзъ Сапарево, за да слѣзе на старото шосе, което води прѣзъ прохода Дервентъ-Клисура.

На срѣщуположния край на Джерманската равнинка се огледаме въ хубавитѣ и голѣми села, наредени край Жубрена: Крайнци (близу 300 къщи), Червени-брѣгъ (250 къщи), Яхиново (100).

Въ 4^{3/4} стигнахме въ *Расилово*, пълно съ орѣхови дървета и особено съ търносливки (джанки, джагали); послѣднитѣ бѣха навѣсени съ плодъ, който току-що зрѣеше и даваше сладко мезенце за по една ракийца. Врѣмето бѣ слабо заоблачено и тихо, барометърътъ показваше 706 налѣгане и 645 метра височина.

Слѣдъ малка почивка ние продължихме пжтя си, минахме прѣзъ красиво разположеното *Овчарци* и въ ч. 5 и 50 м. бѣхме вече въ *Баня*. Барометърътъ показваше при хотелъ „Стара-Русия“ (на бай Василъ Ненковъ) 697 налѣгане и 750 метра надъ морското равнище.

Цѣлиятъ този склонъ на Рила бѣ до тукъ голъ, никаква горичка; само въ една отвѣсна скала бѣха се закрѣпили 10-тина китни дървета, които изглеждаха като въ въздуха овиснали и недостѣпни за човѣшки кракъ нито отдолу, нито отгорѣ. Надъ самото село *Баня* е запазена доста голѣмичка и раскошна липова гора, но, както изглежда, не особено е удобно за разходки изъ нея, защото е разположена по твърдѣ стърменъ склонъ. Културна чо-

вѣшка рѣка би могла да я обърне въ достъпна райска градина, но дѣ е тя у насъ.

Трѣбва да ви обадя още, че нашиятъ другарь-буржуа бѣ доста достѣпливъ. Въ навечерието на трѣгването ни бѣ далъ да се напечатата въ в. Млада-поща едно похвално слово за Сапаревскитѣ бани и особено за бай Васила — домохазяина на главния хотелъ „Стара-Русия“; мръдналъ бѣ този брой въ джеба си и шомъ стигнахме тамъ, слѣдъ като се пригърна съ него по най-сърдеченъ начинъ, като стари приятели, мръдна му подъ носа вѣстника и му извика: „Виждъ, виждъ, Стара-Русио, какво пишатъ за тебъ даже софийскитѣ газети!“ Сиромашкиятъ човѣчецъ пусна лиги отъ радостъ.

Че като се разшета она ми ти бай Василъ, че туй, че онуй, че вечерята богата вечеря: маслото мерише на пърчовина; винцето — съсѣдно съ оцетъ; салатата отъ домати и пиперки — 20 стот.; па сѣно въ двора, върху него чулъ съ доста бубулечици; единъ юрганъ отъ 50 години непранъ и безъ чаршафъ, и за всичко туй, прѣдставете си! само по 2 лева на човѣкъ ятакъ-парасж!

Ако да не бѣ тази съобразителность на буржуата, кой знае, що щѣхме да патимъ и теглимъ!

Въ хотела при банята, както и въ селото, бѣ буквално пълно съ гости-баняри. Имаше и двама разпасани генерали, тукъ бѣ и моя старъ приятель, инженеръ Ц. съ още по-старата си кашличка. Прѣзъ нощята му завиждахъ: въ стаята му бѣха мръднали единъ еврейнъ съ най-чудни аромати, та спѣше бѣдниятъ при отворени прозорци, тъй че ритмическитѣ му бухания падаха прѣзъ прозореча тъкмо въ нашитѣ уши. — Банята е новопостроена, по сжщия почти планъ като новопостроената въ Банки, само че безъ хавузъ, а съ отдѣлни вани, въ които се налива водата отъ вечерята, та да се поохлади прѣзъ нощята и стане сгодна за кжпане, защото е 84° С.

Водата е доста обилна, но още не е всичката хваната; извънъ имаше на нѣколко мѣста извори на открито; току-що се разкопваше единъ изворъ, около който се жълтѣха цѣли парчета симпуръ (кюкюртъ), доказателство, че водата е силно симпурна. Наоколо има извори и съ 37° до 40° — види се, смѣсени сж съ студени извори.

Току надъ банята, въ срѣдъ една нива, стърчи стара римска колона безъ всѣкакъвъ надписъ; тя тъй нѣма говори на нашето въображение и ни разказва за величия и страхотии отъ минали човѣшки вѣкове.

Срѣдъ селото има *стара черквица* въ развалини: 4¹/₂ метра дълга (безъ абсида), 2¹/₂ широка; зидътъ ѝ е 65 см. дебелъ и почти само отъ тухли; отгорѣ е запазено едно кубе сжщо отъ тухли; въ жгъла стърчи една колона.

Олтарьтъ е сводообразно зиданъ; по стѣнитѣ личатъ старинни фрески на човѣшки образи (запазени само долнищата имъ). Отъ 4-тѣ страни има сводообразни изданки. Тухлитѣ сж 6 см. дебели и квадратни — 32×32 см. Извънъ оградата на черквицата при вратата има 2 жертвени камъка и единъ саркофагъ. Черквицата се казва св. Никола.

(Слѣдва).

А. Д. Цвѣтковъ.

Изъ Македония.

(Продължение отъ бр. 3).

Завчасъ блеснаха огньове. Всички сме около тѣхъ — само куката „Дияна“ нѣма! Компетентниѣ ни прѣдупрѣдиха да замѣнимъ пжтнитѣ си ризи съ топли, сухи. Макарь тъмно и хладно да бѣ, всички направихме това — само М. гърми и вика „Дияна а а а“ . . . , но нишо! Четири голѣми шишове съ кебапи се въртятъ около буйнитѣ огньове. На морнитѣ и гладни пжтници лигитѣ текатъ и губятъ търпѣние да чакатъ още. Главатарьтѣ ги усмирява като дърта свинка — писнали за млѣко свинчета. „Кебапитѣ готови!“ извика главатарьтѣ и опрѣдѣли разкладката: кебапъ, по парче сланина и чесънъ, по 2 люти ракии и по 100 драма червено винце на глава. Десертъ и гарнитура: люти печени и сурови пиперки — по вкусъ. Наредени на дълга софра, постлана съ листа като на селска свадба, влѣзоха въ ролята си опрѣдѣленитѣ за тази вечеръ хлѣбоносци, виноракиочерпци, месораздавачи и всички турнахме въ дѣйствиe ножове и жѣби . . . Кой е като насъ? Всичко забравихме — подслаждаме гостбитѣ си съ сладки разговори и крѣхки смѣхове, на което сж свидѣтели небето, звѣздитѣ, фенеритѣ и потъналиятъ въ червенина отъ огньовете шумолякъ. А въ страни е мракъ, на когото слънцето е огньтъ ни, а звѣздитѣ лицата ни. Да живѣе България!

Всичко утихва и по-утихва, за да даде данъта си на Морфея. Само М. отъ врѣме на врѣме става, вика „Дияна а а а“ и гърми и пакъ лѣга съ въздишка за загубата на тая толкова красива, върна, умна и дресирана кучка! А пиянитѣ? хептенъ „издълбоко“ сж я закарали.

Съмва се. Днесъ е „Прѣображение“ — Господски праздникъ. Типика разрѣшава: „вино, елей и риби“. Ние пѣкъ доразрѣшихме: и . . . риби и сланина въ тиганя. Двама отъ туриститѣ сж черковни пѣвци; отдавна сж писнали тѣ — каратъ службата по 8. гласъ. Цѣлата дружина е клиръ. Гледай ги, слушай ги, пакъ имъ намирай махана — всичко върви по реда си. Дежурнитѣ кашавири пържатъ пѣстърва съ разчетъ — всѣкому по двѣ риби, а пържачитѣ иматъ право и да оближатъ тиганя. Смѣе ли нѣкой да имъ оспори това право? Ако нѣкой само посегне, отъ голѣмъ апетитѣ и съ още по-голѣмъ залагъ, да си топне отъ тиганя, яде лъжницата по ржцѣтѣ! Порцията на закуската се опрѣдѣли: по двѣ риби и парче кашкавалъ. Дияна дойде — цѣла умокрена. Откъдѣ? тя си знае, ала господарьтѣ и М не яде — трепери. Той е въ трескаво състояние. Хайде де! Де курбанъ за Дияна, де! И не се прѣоблече снощи отъ грижи за нея! Даде се заповѣдъ — всѣки да си вземе хлѣбъ и по малко сирене и сланина и така да ги пригоди, щото да може лесно да располага съ тѣхъ, когато и кждѣто си ще. Мнозина новаци не изпълниха тая заповѣдъ, безъ да съобразятъ, че всѣко прѣстѣпление влѣче и наказание.

Бодри, но поразени отъ сюрпризитѣ на разнообразията и величията, крачимъ по пролома на р. Бѣли - Искъръ и потъваме все по - дълбоко и по - дълбоко въ нѣдрата на Рила.

Ние се движимъ между стѣни, които отвѣсно се издигатъ въ висинитѣ, за да подпратъ небето да не падне. По тѣхъ зѣгатъ дълбоки пещери, свѣрталища на орлитѣ и звѣроветѣ. По върховетѣ имъ стѣрчатъ чудати скали, прилични на неподвижни човѣци, а около нѣкои отъ тѣхъ се вие и пилѣе малко леко облаче, прилично на барутенъ димъ, който хей туку сега е избълванъ отъ артилерия, която се командува отъ скалния човѣкъ! Всичко е велико, грамадно и страховито! Нѣйдѣ проломътъ е доста разширенъ и въ лжката му има цѣли плантации отъ брѣстове, между които се мждрятъ борове като свѣщници, които подпиратъ грандиозни полиеи — цѣла шведска природа. Прѣдниятъ изгледъ сѣкашъ е нѣкоя завѣса, която се повдига заедно съ тебе, за да ти открие нови омайни гледки, сцени и върхове, надиплени една върху друга чакъ до небесата и тамъ въ кржгозора се сливатъ заедно. Всичко това окото поглѣща ненаситно. Душата копнѣе за нови панорами, а щомъ ѝ се откриятъ, тя благоговѣе прѣдъ тѣхъ и мълчи. Искъръ яросно бучи, реве, пѣе и се хвърля по гранитно легло. Тукъ - тамъ той е открилъ и полиралъ цѣли бѣли мрамори пластове и по тѣхъ водитѣ му на буйни маси реватъ и тичатъ като шаренъ испански бикъ, подпалашенъ отъ пикадора и тореадора. Дълбоки вирове укротяватъ, за минутка, падащитѣ води, за да се съвзематъ и изново съ по - голѣмъ устремъ да се хвърлятъ на пѣня и прахъ въ по - голѣми пропасти. Искъръ е така дресиралъ и пѣсгървата си. Кой е видѣлъ по - живописенъ проломъ отъ искърскиятъ, нека каже! Той е дивно съчетание на захластъ, душевна услада и трагедия!

Богата си природо, но бѣденъ е още онзи, който се е тукъ поселилъ, защото не умѣе да се ползува отъ богатствата ти! Пастиръ нѣкоя мура (най - цѣнното отъ чамоветѣ) обѣлилъ, и отъ кората ѝ камбура направилъ, напълнилъ я съ малини, та съ хлѣбъ да ги яде. Кога бѣ? — малинарки ни изпрѣварили и кошници вече напълнили! Гиздава, бѣла, та червена, млада и прѣсна като капка роса малинарка пѣе и бере малини отъ другата страна на рѣката. Днесъ ще ги бере, а утрѣ ще ги носи въ Самоковъ, за да ги продава по 20 стотинки оката!

Бѣли - Искъръ мие политѣ на Мусала. Прѣдъ насъ въ висинитѣ е живописна тераса, която пуца нависнала скала надъ рѣката и събира и притиска водитѣ на Искѣра — нѣщо като Желѣзнитѣ - врата на Дунава, близу до Оршова. Отгорѣ, върху скалата, зелена поляна, заобиколена съ борове като вѣнецъ. Нарекохми я „Илдзъ - къошкъ“ и опрѣдѣлихме тамъ генерална почивка. Качихме се и о чудо! Долу стена рѣката като мжченикъ, която е разяла канарата дори до подъ краката ни.

Насрѣща нѣкоя си гигантъ - тиганъ е проболъ Мусала въ ребрата, та изъ раната му шурти водопадъ, който пуца водитѣ си отъ небето. Той вселява трѣсъкъ въ струнитѣ на душитѣ ни! Той

мѣта водитѣ си въ бѣсенъ ревъ и обрѣща ги ту въ димъ и прахъ, ту въ капки чиста сълза, ту пѣри въ мъгла, ту гърди раствори, ту поли распери, ту лжчѣ прѣчупи, ту съ отблѣсъкъ и шумъ те поздравя . . . , а мелодията му дивна командуватъ вѣтрищата и я разпращатъ на сѣверъ и югъ. Надъ него високо съ бинокълъ се вижда да блещи езеро като луна въ небесата, а още по-горѣ — мѣсецьтъ се мждри потъмнѣлъ, посраменъ. Много се любувахме на тия омайни гледки. Въ тѣхна честь пѣхме, гърмѣхме, ядохме и пихме.

Този, който цѣла нощъ вика „Д и я н а“, треска го залюлѣ. Той стана жертва на грѣшката и „кучешката грижа“. Болникътъ иска топлина, но тукъ нѣма. „Кому неволя, нему и присмѣхъ“. Шегобийци му прѣдлагатъ да възседне на голъ конь, за да се стопли. „Друга топлина нѣмаме на 2500 метра височина“, му казватъ тѣ. Такива рецепти и берлинскитѣ доктори не позволяватъ. „Старостта е опекунтъ на младостта, а опитността — видѣлина на неопитността“ — всички сега сж повикани на помощъ. Качихме го най-послѣ на конь, добрѣ увигъ, и продѣлжихме пѣтя си, като подслаждахме вкуса си съ „мами-газици“ и черни боровинки. Тамъ, горѣ, дѣто е прѣдѣлътъ на Мусала и започва Манчу, се откри войнишкия постъ. Изминахме пояса на високитѣ дървета и настѣпихме въ она на клекаша — друга хубостъ. Раздвижиха се войници, залаяха кучета, и ние живи и здрави бѣхме *радушно* посрѣщнати отъ войницитѣ. Постѣтъ „Демиръ-капия“ е голѣмо двуетажно здание съ широкъ балконъ, дѣто висѣше убитъ дивъ прѣчъ, още прѣсенъ, и нѣколко кожи, смѣкнати по-рано отъ гърбоветѣ на подобнитѣ му. Отпрѣдъ има чешма и фурна, а надъ бутката плуци бѣлгарския флагъ. — Това е всичката култура въ този край. Завихме и нагазихме полянки, коя отъ коя съ по-мека постеля, и коя отъ ко язградена съ по-хубави клекове. На една отъ тѣхъ, до самата рѣка, се установихме. Добитъкътъ се растовари. Всичкитѣ туристи се съблѣкоха, прострѣха потнитѣ си ризи и голи правятъ слънчеви бани. Ето защо туристъ не страда отъ кожни болести. Могатъ ли да вирѣитъ тѣ подъ постоянния солень компресъ на потнитѣ ризи и животворната топлина на слънцето? Слѣдъ това всички боси, по „Кнайповски“, направихме и студени бани на краката си. А послѣ? — Едни кладатъ голѣми огньове, други въртятъ шишове съ кебапи, трети черпятъ люта ракия, а четвърти разтриватъ болника. Обѣдътъ е съ такъвъ апетитъ, какъвто се отваря само, когато си близу до небесата, а слѣдъ него морната дружина заспа, изтегната на меката трѣва. Само като погледате тази картина, не се чудете вече, защо въ сѣнь сж избивани цѣли армии и чети . . . Това сж прави послѣдствия слѣдъ сладка умора и душевна наслада. Колко леко и бърже се изминаха 3 часа и половина!

Рогътъ разбуди дружината. Послѣдната почна бързо да се мобилизира. А болникътъ съ всичко нужно отведохме въ поста и го оставихме на попечителството на войницитѣ. И щъркелитѣ оставятъ жертви, когато отлетяватъ, та ние ли да не оставимъ!

(Слѣдва).

ВЪСТИ.

Новъ клонъ на БТД. — Въ гр. Варна ще се основа клонъ на БТД. по инициативата на Стефанъ Петровъ Хартевъ. Поздравяваме инициатора.

Излети. — Долнобанскиятъ клонъ „Ибъръ“ отъ БТД е направилъ на 12. априль тѣржественъ излетъ до историческия „Елелжикъ“. Въ тоя излетъ сж взели участие нѣкои селяни отъ близкото с. Василици заедно съ свещеника си Илия Добревъ.

Сжшиятъ клонъ устроява за 19. априль двудневенъ излетъ до „Кара-баиръ“.

Многодневенъ излетъ. — Софийскиятъ клонъ „Алеко Константиновъ“ урежда прѣзъ лѣтния сезонъ многодневенъ излетъ въ Ро-

допитъ. Тръгване на 2. августъ съ вечерния тренъ отъ София за Пловдивъ; сетнѣ продължава пътьтъ прѣзъ Станимака (Асѣновградъ) — Бачковския манастиръ — Нареченскитѣ бани — с. Хвѣйна — Чепеларе — с. Рожень (границата) — с. Стамболово (Прогледъ) — Стойкитѣ (колиби) — по рѣката за Широка-лъка — Върбово — Лилково — Ситово — Бѣла-черква — с. Марково — Пловдивъ — София.

Излетътъ ще трае 12 дена. Главатаръ: А. Джанановъ.

Безплатни ученишки спални. — Бесплатнитѣ ученишки спални на В. Търновския клонъ „Трапезица“ ще бждатъ отворени за ученици и студенти екскурзиянти отъ 1. юлий до 31. августъ сег. год.

ТУРИСТСКА ПОЩА.

Получи се въ редакцията ни една покана за записване абонати на книгата „Пжтеводителъ на гр. Сливень и околността му“, наредена отъ Ал. Поповъ, Г. Гюлмезовъ и Ст. Планински — туристи. Похвална е идеята на другаритѣ въ Сливень. Дано тѣхниятъ пжтеводителъ бжде безъ сжществени грѣшки и изложенъ на лекъ стиль. Сега очакваме да възобновятъ тѣ въ най-скоро врѣме тамошния клонъ на БТД, който има (споредъ събранитѣ досега отъ Централното Настоятелство свѣдения) въ послѣдното си настоятелство капиталъ около 300 л.

— Нѣкои членове на Софийския клонъ „Алеко Константиновъ“ питатъ настоятелството на сжщия клонъ, какво е направено въ продължение на три години съ забърканитѣ смѣтки на бившия си касиеръ г-нъ Самсаровъ.

— Централното настоятелство на БТД писа нѣколко пжти на Каваклийския клонъ „Сакаръ“ и на Еленския „Чумерна“ да си уредятъ смѣткитѣ съ централната каса за 1907 г. и да изплатятъ абонамента на списанието за членоветѣ си (по 1 л. съгмасно рѣшението на миналогод. сборъ въ гр. В. Търново). Ако не сторятъ това въ дадения имъ срокъ, ще се постѣпи съ тѣхъ съгласно чл. чл. 87 и 88 отъ централния уставъ.

Здравѣйте туристи!

Седмата годишнина на „Български туристъ“ се завърши съ доста голѣми мжчнотий, но изглежой, че и осмата ще срѣща сжщитѣ спѣнки. Централното Настоятелство е напомнювало постоянно на клоноветѣ и тѣхнитѣ настоятелства да даватѣ вѣсти и приноси за БТ, да изпрацатѣ полугодишнитѣ си отчети съгласно чл. чл. 14 и 15 отѣ устава, да внасятѣ наврѣме абонамента на списанието (съгласно рѣшението на миналогодишния сборѣ въ В.Търново) и т. н., но нищо не се е изпълнявало точно и наврѣме. Това именно причиняваше и ненаврѣменното излизане на списанието.

Другари, като се захвана VIII. годишнина на дружественото ни списание, нека се приберемѣ съ любовь и охота около своето знаме; нека си припомнимѣ достигнититѣ досега грамадни успѣхи за разширение на любовьта къмѣ домашната ни природа и за укроста на родината ни; нека се сѣтимѣ за грамадната още работа, що ни прѣдстои да вършимѣ въ сжщата посока, и да почерпимѣ въ убѣждението си и волята си мощна сила за нейното извършване; нека най-послѣ да насърдчаваме по усилено планинарството и туризма въ отечеството си, да разширяваме и да разпространяваме по-внимателно познанието на българскитѣ планини и други бѣлѣжитости отѣ българската природа, да покровителствуваме и да поддържаме природнитѣ и исторически бѣлѣжитости въ страната ни и да докажемѣ на нашето общество, че туризмътѣ е най-идеалния и наученѣ спортѣ.

Искреното ни желание е клоновитѣ настоятелства да се погрижатѣ да стане дружествениятѣ ни органѣ извѣстенѣ на по широко общество, да събератѣ повече абонати за новата му годишнина, да изпратятѣ наврѣме въ централната каса приноса 25% отѣ членския вносѣ и абонамента и да правятѣ описания на излетитѣ си.

Открива се подписка за година VIII. (1909) на

БЪЛГАРСКИ ТУРИСТЪ

Списание за туризъм
и природоописание.
Органъ на Българск.
Туристско Друж.

РЕДАКТОРЪ: С. Д. СКРИНСКИ.

Отъ 1. януарий 1909 г. сп. „Български туристъ“ влиза въ VIII. година на своето съществуване. Днесъ то е единственото спортно списание у насъ, въ което се описва българската природа и срѣдствата за добирание до нея.

Въ VIII. годишнина ще се застъпятъ отдѣлитѣ: *I. природоописание, II. туристски спортъ, III. патриотично възпитание, IV. туристска хроника, V. отзиви, VI. вѣсти, VII. книжка, VIII. разни, IX. туристска поща.*

Въ списването на „Български туристъ“ прѣзъ VIII. му година ще взематъ участие слѣднитѣ сътрудници: Г. Козаровъ, архитектъ, д-ръ П. Стояновъ, лѣкаръ, д-ръ А. Теодоровъ-Баланъ, професоръ, капитанъ Добревъ, д-ръ Ст. Н. Чомаковъ, адвокатъ, Н. Бозовъ, Б. Ангеловъ, д-ръ А. Златаровъ, Н. Жостовъ, д-ръ Х. Ивановъ, д-ръ Хр. Пиперовъ, А. Гечевъ, Б. Образописовъ, Ф. Сплитекъ, Н. Додовъ, А. Д. Цвѣтковъ, д-ръ М. Панчевъ, Н. Алексиевъ, К. Чорбановъ, Д. Стеревъ, учители, А. Д. Пановъ, Ст. Радучевъ, А. Джанановъ, И. Бурешъ и др.

„Български туристъ“ излиза всѣки мѣсець (освѣнъ юлий и августъ). Годишна цѣна за нечленове на дружеството въ България е 2 лева, а въ чужбина — 2.50 фр. Членоветѣ го получаватъ срѣщу единъ левъ.

Записването абонати въ София става въ книжарницата на Б. Касжровъ и въ редакцията на сп. „Родина“, а въ провинцията — въ клоноветѣ на Българското Туристско Дружество и въ всички т.-пощенски станции.

Приематъ се за послѣдната страница на списанието обяви отъ хотелджии, гостинничари, продавачи на туристски вещи и т. п. при най-износни цѣни.